

passeg, en la diversió, y fins en lo negoci, jamay s'oblida de llur significació catalanista, que li sobreix per tots indrets, vessantse al exterior en vius accionats, en eloqüents mots, en ardents y sugestivas llambregadas, qual màgic efecte difícilment pot resistir en absolut la majoria dels contradictors, fins entre 'ls més fets é indiferents; puig succeïx mol sovint que, al repassar després en la solitud de sa consciencia las discusions hagudas, se senten vensuts pels nostres arguments y 's troban enneullits al recort dels nostres sants entusiasmes.

No deixeu de ferla, companys, aquesta irresistible propaganda. Aplicant a tots los problemas de la vida 'l net cristall d' investigació que té avuy ja 'l criteri catalanista respecte a una infinitat de problemas polítics, econòmics y socials, tractats més ó menos directament en las Assambleas de Manresa, Reus, Balaguer y Olot, hi veuréu sempre clar, y trobaréu sens falla la verdadera fórmula, la millor solució pera tota mena de conflictes (1). La regeneració de 'l hisenda pública, la conservació de la riquesa particular, lo foment del treball, lo millorament de las classes obreras, y ab aquest lo termini, ó atenuació al menos, de la qüestió social, y sobre tot, la purificació de las costúms y la resurrecció moral del criteri públich, avuy tant estragat y abjecte, tots son trascendentalíssims temas de discusió, sobre 'ls quins lo catalanisme ferm y coratjós pot obtenirhi profitosas victorias, altament favorables a llur prosselitisme.

(Se continuarà.)

LA COLECCIÓN DE 'N FRANCISCO VINYAS

Los llegidors de Lo GERONÉS están ja enterats de l'acort prés per la Excm. Diputació de comprar pera 'l Museu provincial los objectes artístics y arqueològics que constituïxen la colecció formada, ab llarch temps de constancia y afany y ab ilustrada inteligencia, pel difunt metge geroní En Francisco Vinyas y Serra.

Veus aquí, en resum, los objectes que forman aquesta colecció.

TEMPS PREHISTÓRICS.

Vuyt cartons, en los quins están posats setanta nou objectes de sílex (*pedra foguera*), recullits en la *Cova de las Gojes* del terme de St. Julià de Ramis. Ademés, varies capsetes ab esberles de la matexa pedra, ossos, fragments de terra cuyta, un granet de collar de vidre y tres de metall, etc., de igual procedencia.

Aquestos objectes pertanyen al darrers temps de la época quaternaria, ó a primers de la actual; son sens dubte posteriors als trobats en la *Bora gran d' En Carreras*, de Serinyà, explorada pel senyor Alsius, pero anteriors ó coetanis al menys als recullits en lo *Puig de les Animes*, de Caldes de Malavella, dels quins se distingexen principalment per ser en general de més petites dimensions.

Ab la seva adquisició, se pot dir que 'l Museu de la provincia possehirá quasi bé tot lo trobat en aquella petita cova, en part destruïda per la construcció de la carretera general de Fransa que hi passa tocant.

Set fragments, també de sílex, procedents de l' avans dita cova de Serinyà.

Un cartó ab quatre objectes de sílex, de Caldes de Malavella. D' aquesta matexa localitat, ossos, pessas dentaries d' animals y nombrosos fragments d' objectes de sílex.

Quatre destrals, de pedra basáltica, recullides en la nostre provincia.

Destral de bronzo, de procedencia desconeguda, comprada pel senyor Vinyas a Madrid.

TEMPS HISTÓRICS.

Etat antiga. — Dos pedres fines, notables per les seves dimensions, ab asuntos mitològics grabats en buyt, y fragment d' una altre de més petita. Les dos primeres, al poch temps d' haverles comprades lo senyor Vinyas, les va reproduir en fotograbat *La Ilustración Artística*, que 's publica a Barcelona, dantne una sucinta descripció y explicació: procedexen de Empuries.

De igual procedencia: una *fibula* (imperdible) de bronzo: un petit objecte de bronzo que porta grabades en relleu les lletres «... VICI»; dos daus d' ivori, y algún altre objecte menos important, entre ells un plat fondo, ab peu y senzills adornos al voltant de la boca, de terrisa ordinaria.

Etat moderna. — Grillet de ferro, procedent del castell de Cartellá. *Forceps* (instrument de veterinaria), de ferro forjat, ab adornos, recullit en la nostre provincia. Puntero de chor, de ferro, procedent del monastir de Sant Pere de Roda. Dos estisores de texidor, d' acer.

Dos filoses y alguns fusos, de fusta, artísticament treballats y ab adornos vermells y blancs.

Sello antich de la vila de Llagostera.

Dos plats, una plata y una bacina de pisa catalana, de

(1) Al final d' aquest folletó hi reproduhim, en calitat de *Apèndix*, las conclusions de las Assambleas de Manresa, Reus, Balaguer y Olot. La Assamblea de Gerona tingué sols lo caràcter de *Pretesta* contra las persecucions de que fou objecte 'l catalanisme en la época de sa celebració.

de principis de segle ó darrers del passat; les dos últimes pessas procedents del castell de Cartellá.

Plat petit de llautó, dels usats en les esglésies.

Pintura. La presentació de la *Verge*; pintat sobre fusta. *Ecce-Homo*; pintat sobre coure. *Sagrada Familia*; pintat sobre vidre.

Algún altre objecte de menos interés, y la obra de don Antoni Delgado « *Nuevo método de clasificación de las monedas autónomas de España* ».

MONETARI.

Lo més important de la colecció es lo monetari, compost d' unes quatrecentes pessas, entre monedes, medalles y tantos ó signes representatius de valor.

Les monedes son més de doscentes pessas (sense comptar los exemplars duplicats), quasi bé totes elles catalanes. De la época comtal, son de notar en primer terme diuou monedes geronines, per la seva raresa y algunes per son estat de conservació. De la série real barcelonesa, bastant complerta, varis óbols; los mitjos croats d' Alfons II y l' escassíssim de Perc III; los croats de Ferrán d' Antequera y de Enrich de Castella; les pessas d' or de Ferrán II, de Joana y Carlos, de Felipe III y les dobles y mitjes dobles, imitació de les *Excelents* del Reys Catòlics, del temps de Felipe IV. De la série municipal, les pessas de cinch rals d' Agramont, Argentona, Cervera, Gerona, (també la seva meytat, ó sia 'ls cinch sous) Igualada, Manresa, Mataró, Olot y Tarrega; lo quart de croat, de Lleyda; los senyals de Castelló, Arbeca, Gerona (un de molt escàs) y Tortosa; los sisens de Caldas, Tarrassa y Vilafranca; los diners de Banyoles, alguns de Gerona, Granollers, Olot y Puigcerdá, y un de velló del últim comte de Besalú, Bernat.

De les monedes no catalanes merexen citarse dos tersos de sou d' or, dels reys Ervigi y Rodrigo, respectivament, y una doble d' or de Carles V, emperador de Alemanyà.

Les medalles son en nombre de divuyt, tres d' elles duplicades, distingintse principalment les de promoció dels reys Ferrán VI y Carles III, encunyades a Gerona.

Per últim, los tantos, en nombre de prop d' un centenar, poden dividirse en civils y eclesiàstics. D' aquestos últims anomenats comunament *pallofes*, n' hi ha de Gerona (Catedral y St. Feliu), de Olot, de Blanes y d' atribució ignorada, y dels primers (relatius quasi tots a societats cooperatives de consum), n' hi ha de Gerona, Palafrugell, Palamós y Bagur.

De la anterior ressenya resulta que la majoria dels objectes de la colecció corresponen a nostre provincia, a la que pertanyen també les monedes y medalles més rares é interessants y tots los tantos que la constituïxen. A la provincia corresponia, donchs, conservar y guardar, més que a ningú més, aquestos objectes, y per la seva adquisició repetim lo nostre aplauso a la Excm. Diputació provincial.

J. B. y S.

Noticies

Oficials

AJUNTAMENT. — *Sessió del 28 de Maig.* — (2.ª convocatoria). — Reunits 4 concejals baix la presidencia del alcalde Sr. Catalá, prengueren los següents acorts:

Aprobar la acta de la sessió anterior.

Id. comptes d' import 270 pessetas.

No suscriurers a la « *Colecció legislativa* », quina suscripció interessava la Direcció general de Tribunals.

Comunicar al Jutjat municipal y a la Económica lo estat ruïnós dels locals que ocupan, demanantlos se traslladin al local que ocupava lo Jutjat de l.^a instància en la plassa del Moll.

Aprobar ab forsa executiva lo projecte de alineació y rectificació de rasants dels carrers del Pavo y Fontnajor per no haverse presentat cap reclamació.

AJUNTAMENT. — *Sessió del 4 de Juny.* — (2.ª convocatoria). — Reunits 5 concejals baix la presidencia de lo primer tinent d' alcalde senyor Marcillo, prengueren los següents acorts:

Aprobar la acta de la sessió anterior.

Id. la distribució de fondos del corrent mes que ascendeix a 30,177 '55 pessetas.

Quedar enterat ab satisfacció de la comunicació del Director interí de la Escola de Bellas Arts donant compté dels treballs realitzats pels alumnos en lo finit curs.

Deixar vuyt días sobre la taula una sollicitud de don Juan Planella, demanant que 's traspassi el ramate del servey de Himpiesa pública, a D. Joan Martí y Martí, per essorlhi a n' ell impossible dada la falta de salut.

Quedar enterat de la comunicació del Govern civil en la quina declara que no 's pot admetre lo recurs d' alsada interposat pels propietaris del carrer de las Ballesterias contra lo acort del Ajuntament relatiu al pago del alcantarillat, sens previ diposit de la quantitat.

Lo Sr. Pol en nom de la Junta del Apostolat doné las gracias al Ajuntament pel donatiu de unas vidrieras en lo nou temple en construcció.

Ha cridat molt l' atenció dels polítics y dels periódics la negativa donada a la petició d' audiència a la Reyna Regent feta per certs elements comercials de Madrid pertanyents al nou partit de « *La Unión Nacional* ». D' ella 's despren que 'l Govern está resolt a plantar cara a dit nou partit, que per ara ha amenassat molt y ha fet molta fressa, pero res de positiu: sembla que sos capítossos s' han enfadat; veyam que farán. Nosaltres no n' esperém gran cosa.

En cambi, la comissionats del « *Foment de la Producció Nacional* » de Barcelona (que per no perdre la costum té també ara una comissió de pidolayres a Madrid), han sigut molt ben rebuts, tant per la Reyna Regent, com pel novell ministre d' Agricultura, Industria y Comers. Fins hi ha telegrames que diuen que dits comissionats están tant satisfets dels propòsits descentralisadors del Govern. Si aquestos se traduhexen en disposicions per l' estil de les reformes últimament decretades en certs rams; no ja nosaltres los catalanistes, sinó 'ls matexos centralistes, modestament descentralisadors, podrán donarse per enganysats.

Pero, ja sabem per experiència que 'l « *Foment de la Producció Nacional* » de Barcelona es fácil de aconsejtar. Y perdoni la célebre pinya dels cinch presidents barcelonins, als qui no faltava qui volgués atribuir la representació de Catalunya.

— S' ha obert al públich lo café Torras instalat en lo passeig central de la Devesa. Los diumenges a la tarde lo celebrat quinteto que dirigeix lo senyor Vidal, tocará escullidas pessas y tots los dissaptes a la nit, mentras ho premeiti el temps, quedará iluminat ab focos elèctrics.

— En lo « *Parque de bombers* » hi están esposats los treballs dels alumnos de la Escola de Bellas Arts executats durant lo present curs. La exposició durará fins al dia 10.

— Ab lo drama *La Dama de las Camelias* celebraren son benefici los primers actors senyora Tarés y senyor Fages, y ab *Felipe Derblay* lo director senyor Pigrau, siguent tots molt aplaudits y fentlos hi varios regalos.

Nos permetém dirigir un prech a la empresa: que dexi de banda los dramons que está posant en escena, convertint lo Teatre d' aquesta ciutat en una sucursal del célebre *Odeón* de Barcelona, y posi en son lloch dramas de costúms, que n' hi ha per escullir tant en la escena catalana com en la castellana.

— Ha sigut traslladat lo Advocat del Estat d' aquesta Delegació, don Antoni de Tiedra.

Dintre de pochos días veuré la lltim pública a Barcelona un nou setmanari catalá denominat *Cataluña Artística*, de literatura, arts y teatres, escrits per poetas y prosistas regionals y dibuixat per renombrats artistas.

— En lo últim número de *Paz y Tregua*, Butlletí oficial dels cometents armats de Catalunya, s' inclou lo estat numèric de dita forsa, formanla un total de 41.372 homes, corresponentne als districtes de la provincia de Gerona 8.184.

— Diumenge passat celebrá Junta general reglamentaria lo Col·legi d' Advocats d' aquesta ciutat, en la quina fou llegida y aprobada la acta de la Junta general extraordinaria celebrada el dia 31 del mes passat ab assistencia de la Junta de Govern y colegiats del de procuradors, pera resoldre la manera de que cessi la situació insostenible que s' ha creat pels individus d' abdos col·legis ab motiu del informe que sobre la conducta oficial del Sr. Jutge de primera instància s' ha demanat per la Superioritat.

Va procedirse a la renovació de càrrecs de la Junta de govern, siguent elegits los senyor següents: Degá, D. Francisco de P. Massa y Vall-llobera; Diputat primer, D. Joan Vidal de Llobatera; Diputat segón, D. Joaquim Calm y Gruart; Tresorer, D. Aniceto Ibran y Rius, y Secretari comptador, D. Ramón Maria Almeda.

Entre altres acorts, va pendre el de imprimir a costas del Col·legi lo dictámen donat per la comissió especial que va nombrarse pera informar sobre las costúms del Bisbat de Gerona que 's convenient conservar en lo Códicil Civil catalá que s' está elaborant.

— Hem rebut los números 62 y 63 del « *Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya* » quins respectivus sumaris son:

Número 62. — *El Montnegre*, per J. Ricart y Giralt. *La lluna segons el poble*, per Cels Gomis; *Bibliografía; Crónica del Centre*: Folletí 16 de *L' art religiós en lo Rosselló*: Fototipia, *Magestat de Bellpuig*.

Número 63. — *Excursió a Palafrugell, Palamós y Sant Feliu de Guixols*, per Cristófol Fraguinals; *La lluna segons el poble* (continuació), per Cels Gomis; *Secció Oficial; Crónica del Centre*: Folletí 17 de *L' art religiós en lo Rosselló*: Fototipia, *Sant Crist del Coral*.

— Sabém que s' ha repetit fa pochos dies l' orde de remetre a Madrid, pera formar part de l' Arxiu Nacional, los pergamins, procedents en sa major part dels estingits convents, que 's guardavan en lo diposit anomenat Arxiu d' Hisenda de la Provincia. Y dihem diposit, perquè alló sembla un quarto de males endresses. Ningú sabia lo que hi havia y 'ls papers, en general, estaban a la única disposició dels degotalls y de les rates. A Madrid sembla que ara vollen arreglarlos y cuydarlos bé; esporsarlos, classificarlos y arreglarlos, pera que fassin goig, y sobre tot número: axó es lo qu' ha de donar importancia al *Archivo Histórico Nacional*, de nova creació, y fer suposar als qui res sapigan, que allí, en lo cervell (?) d' Espanya, s' ocupan molt d' estudiar los assumptos a que 'ls pergamins poden referirse. Los pobres provincianos aficionats que per amor a la terra feyan y estudiavan quelcom, si volen saber le de casa seva d' aquí endavant, ja ho saben, tindrán d' anar a Madrid, al *Archivo Histórico Nacional*. D' aquesta manera es com se manifesta a Espanya l' esperit descentralisador en tots los rams. Ja va comensar temps endarrera En Ruiz Zorrilla, ab la célebre incautació; sols que llavors, encara 'l país no era tant mort com avuy y va protestar y va impedir que aquella *civilizadora* disposició, que havia de portar y centralisar a Madrid tot lo bé y mellor en recorts històrics y monuments de la antiguitat que Espanya conserva, produhís tots los fruits. Per ara se tracta no més que de pergamins y 'l número dels que desde provincies han fet cap a Madrid es ja